

P7_TA(2013)0516

Bangladeš: človekove pravice in prihodnje volitve

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 21. novembra 2013 o Bangladešu: človekove pravice in prihodnje volitve (2013/2951(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Bangladešu, zlasti resolucij z dne 23. maja 2013¹, 14. marca 2013², 17. januarja 2013³, 10. julija 2008⁴ in 6. septembra 2007⁵,
 - ob upoštevanju pisma vodji misij Evropske unije ob evropskem dnevu proti smrtni kazni dne 10. oktobra 2013,
 - ob upoštevanju izjave delegacije EU v Bangladešu z dne 12. avgusta 2013 o pridržanju Adilurja Rahman Khana,
 - ob upoštevanju izjave komisarke ZN za človekove pravice Navi Pillay z dne 6. novembra 2013 o smrtni obsodbi 152 vojakov v Bangladešu zaradi krvavega upora leta 2009,
 - ob upoštevanju deklaracije ZN o zagovornikih človekovih pravic, ki jo je generalna skupščina ZN sprejela 9. decembra 1998,
 - ob upoštevanju splošnega rednega pregleda o Bangladešu za leto 2013,
 - ob upoštevanju členov 122(5) in 110(4) Poslovnika,
- A. ker ima EU dobre, dolgoletne odnose z Bangladešem, tudi v okviru sporazuma o sodelovanju za partnerstvo in razvoj;
- B. ker bodo pred 25. januarjem 2014 v Bangladešu parlamentarne volitve, potem ko je bila pet let na oblasti izvoljena civilna vlada; ker so svobodne, poštene in pregledne volitve bistvene za okrepitev sorazmerno trdne demokratične oblasti, ki se je v tej državi razvila v zadnjih petih letih;
- C. ker je bilo doslej ubitih trideset in ranjenih na stotine prebivalcev Bangladeša v političnih nemirih med splošnimi stavkami („hartal“), h katerim sta pozvali bangladeška nacionalistična stranka (BNP) pod vodstvom nekdanje predsednice vlade Begum Khalede Zia, in njena zaveznica, stranka Džamat e Islami, ki sta zahtevali, naj prihodnje volitve nadzoruje nestranskarska začasna vlada, in sta predsednika vlade Šejka Hasina pozvali k odstopu;
- D. ker je vlada od petka, 8. novembra 2013, zaradi teh prekinitev aretirala pet glavnih opozicijskih voditeljev ter po podatkih bangladeške nacionalistične stranke (BNP)

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0230.

² Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0100.

³ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0027.

⁴ UL C 294 E, 3.12.2009, str. 77.

⁵ UL C 187 E, 24.7.2008, str. 240.

približno 1000 podpornikov BNP na podeželju;

- E. ker so sedanji ministri odstopili in je predsednik vlade Hasina iz vladajoče Lige Avami ponudil sestavo „vsestrankarske vlade“, največja opozicijska stranka pa ponudbe doslej ni sprejela,
 - F. ker sta z leti tako BNP kot Liga Avami imeli spreminjajoča in nasprotujoča si stališča o prednostih začasne vlade, vrhovno sodišče pa je maja 2011 za nezakonito razglasilo petnajst let staro ustavno določbo, po kateri mora izvoljena vlada ob koncu svojega mandata prenesti pooblastila na imenovano nestransko začasno vlado, ki nadzira nove parlamentarne volitve; ker je vrhovno sodišče kljub temu določilo, da se sme razveljavljena določba zaradi „varnosti države in njenih prebivalcev“ uporabljati še dve zakonodajni obdobji; ker je sistem diskreditirala zadnja začasna vlada iz leta 2007–2008, ki je uživala podporo vojske, ker skoraj dve leti ni hotela izpeljati volitev, in je zaprla voditelja obeh največjih strank Šejka Hasina in Begum Khaledo Zia (ter njenega sina Tarika Rahmana);
 - G. ker je Liga Avami po tej sodbi sprejela zakon o 15. ustavni spremembi in odpravila sistem začasne vlade, čeprav je opozicijska stranka BNP odklonila sodelovanje pri reformi;
 - H. ker so, odkar je oblast prevzel Šeik Hasina, v Bangladešu izvedli pet regionalnih volitev, na katerih je Liga Avami izgubila in kjer ni bilo ugovorov zaradi nepravilnosti;
 - I. ker stavke hudo prizadenejo obubožani del bangladeškega prebivalstva, ki je življenjsko odvisen od vsakodnevnih plačil, in ker bo šibko bangladeško gospodarstvo, ki so ga že prizadele nedavne travmatične nesreče v oblačilni industriji, najbrž še dodatno trpelo;
 - J. ker obstajajo obtožbe, da stavke spodbuja stranka Džamat e Islami, da bi ovirala sodne postopke zaradi vojnih zločinov proti njenim voditeljem;
 - K. ker je bila 5. novembra 2013 izrečena smrtna kazen 152 vojakom v enem največjih sodnih procesov v zgodovini pred posebnim sodiščem, ki je bilo ustanovljeno za preganjanje kaznivih dejanj, storjenih med vojaškim uporom leta 2009, ko je bilo brutalno umorjenih 74 ljudi, med njimi 57 vojaških oficirjev; ker je visoka komisarka ZN za človekove pravice Navi Pillay na podlagi poročil, da so bili obtoženci mučeni in da med množičnimi sojenji niso bili upoštevani standardi na področju človekovih pravic, izrazila zaskrbljenost zaradi teh smrtnih obsodb;
 - L. ker se še naprej izvajajo pritiski na aktiviste nevladnih organizacij, odvetnike, novinarje in sindikaliste, ki branijo človekove pravice, in ker oblasti niso izvedle učinkovitih preiskav zunajsodnih pobojev, mučenj in izginotij, kot v primeru delavskega voditelja in zagovornika človekovih pravic Aminula Islama;
1. izraža globoko zaskrbljenost zaradi trajne ohromitve vsakdanjega življenja v Bangladešu, ki je posledica splošnih stavk, ki jih organizirata opozicijski stranki Bangladeška nacionalistična stranka in Džamat e Islami, in konfrontacij med obema političnima taboroma - Ligo Awami in opozicijo - pred parlamentarnimi volitvami;
 2. obžaluje, da bangladeškemu parlamentu ni uspelo doseči medstrankarskega soglasja, da bi lahko vlada v obdobju pred volitvami izvajala svoje pristojnosti, pri čemer je treba

upoštevati, da večina demokracij med to fazo zmore shajati brez začasne vlade, in nujno poziva bangladeško vlado in opozicijo, naj postavita interes države na prvo mesto in naj dosežeta dogovor, ki bi bangladeškemu ljudstvu omogočil, da izrazi svojo demokratično voljo;

3. priznava sloves Bangladeša kot strpne in večverske družbe in obsoja skupine in frakcije, ki zaradi svojih lastnih interesov podžigajo napetosti med skupnostmi; poziva vse skupine in posameznike, naj bodo strpni in ravnajo zadržano, in sicer tako pred in med volitvami kot po njih;
4. poziva vse stranke, naj ne bojkotirajo volitev, saj bi to državljane prikrajšalo za politično izbiro in zamajalo socialno in gospodarsko stabilnost Bangladeša ter spodkopalo njegov izredni napredek, zlasti na področju razvojnih ciljev tisočletja, obvladovanja nesreč, pravic delavcev in krepitev vloge žensk;
5. poziva volilno komisijo Bangladeša, naj pri organizaciji in nadzoru naslednjih splošnih volitev ravna povsem pregledno; podpira priznanje novih političnih strank, ki nameravajo sodelovati pri naslednjih splošnih volitvah in izpolnjujejo ustrezna merila za politično sodelovanje in zastopanje;
6. poziva vse politične stranke, naj se med volilnim postopkom vzdržijo vsakršnega nasilja ali napeljevanja k njemu in preprečijo ponovitev politično motiviranih nasilnih spopadov, do katerih je prišlo v prvi polovici leta 2013; v zvezi s tem izraža resno zaskrbljenost zaradi nedavnega izbruha politično motiviranega nasilja, ki je konec oktobra 2013 zahtevalo na desetine življenj;
7. priznava, da so potrebni sprava, pravičnost in odgovornost za zločine, storjene med osamosvojitveno vojno leta 1971; v zvezi s tem poudarja in podpira pomembno vlogo Mednarodnega kazenskega sodišča;
8. obžaluje naraščajočo število obsojenih na smrt v Bangladešu in množičnih obsodb na smrt, ki so bile izrečene na sojenjih udeležencem upora mejne straže leta 2009; vztraja pri uporabi nacionalnih in mednarodnih standardov v zvezi s poštenim in pravičnim sojenjem;
9. ponavlja, da odločno nasprotuje uporabi smrtnih kazni v vseh primerih in okoliščinah, in poziva pristojne oblasti v Bangladešu, naj kot prvi korak k odpravi smrtnih kazni uvedejo uradni moratorij za usmrčitve;
10. poziva bangladeško vlado, naj ponovno vzpostavi ugodno okolje za organizacije civilne družbe, vključno z zagovorniki človekovih pravic, tako da bodo svoje dejavnosti lahko svobodno opravljali – to je v preteklosti že bistveno prispevalo k razvoju Bangladeša;
11. poziva bangladeške oblasti, naj takoj, neodvisno in pregledno preiščejo kršitve pravic zagovornikov človekovih pravic, vključno z grožnjami, napadi, umori, mučenjem in grdimi ravnanjem, da bi odkrili odgovorne in jih privedli pred sodišče; še posebej poudarja primer delavskega voditelja Aminula Islama ter novinarjev Sagarja Sarovarja in Meherun Runi;
12. pozdravlja skupno pobudo bangladeške vlade in Mednarodne organizacije dela v sodelovanju s predstavniki vlade, delodajalcev in delavcev o izboljšanju delovnih razmer

v sektorju konfekcijskih oblačil; poziva evropske in druge mednarodne znamke oblačil, naj izpolnijo obljube in zaveze, dane po zrušitvi tovarne Rana Plaza, tudi tiste iz sporazuma o protipožarni in gradbeni varnosti v Bangladešu;

13. poziva bangladeško vlado, naj prekliče zahtevo po 30-odstotni zastopanosti pri registraciji sindikatov, razširi področje uporabe zakona o delovnih razmerjih na kategorije, ki so trenutno izključene, določi prepoved za delodajalce, ki se vmešavajo v notranje zadeve sindikatov, razširi področje uporabe zakona o delovnih razmerjih na izvozno-predelovalne cone ter združenjem za socialno varnost delavcev podeli pravice do kolektivnih pogajanj in hkrati poenostavi registracijo tovrstnih združenj;
14. z zanimanjem pričakuje, da bo Bangladeš v celoti sodeloval z organi ZN za spremljanje izvajanja pogodb in razširil stalno veljavno vabilo za posebne postopke Sveta ZN za človekove pravice;
15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropski službi za zunanje delovanje, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic, generalnemu sekretarju ZN, Svetu ZN za človekove pravice ter bangladeški vladi in parlamentu.